

K bodu č. 7

**Stanovisko Hlavného kontrolóra Košického samosprávneho kraja
k návrhu rozpočtu Košického samosprávneho kraja
na roky 2009 - 2011**

Hlavný kontrolór Košického samosprávneho kraja (ďalej len “hlavný kontrolór”) predkladá stanovisko k návrhu rozpočtu Košického samosprávneho kraja na roky 2009 - 2011 (ďalej len “návrh rozpočtu”) na základe ustanovenia § 19e ods. 1 písm. c) zákona č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov.

Predložené stanovisko je vypracované na základe návrhu rozpočtu Košického samosprávneho kraja, analýz záverečných účtov KSK, prognóz makroekonomických ukazovateľov (Inštitútu finančnej politiky (MF SR), členov Výboru pre makroekonomické prognózovanie), údajov MF SR z východísk rozpočtu verejnej správy na roky 2009 až 2011, návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2009 až 2011 a vlastných analýz.

1. Súhrnná charakteristika návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu KSK na roky 2009 - 2011 je vypracovaný v tis. €, sumy za roky 2006, 2007 a 2008, použité pre názornosť a porovnateľnosť s predchádzajúcimi rokmi v tabuľkách k návrhu rozpočtu a tabuľkách, analýzach a výpočtoch v stanovisku hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu, čerpané z výkazov za príslušné obdobie v slovenských korunách, sú prepočítané kurzom 30,1260 Sk/€ a zobrazené v tis. €, tieto sumy majú iba informatívny charakter pre účely analýz a porovnávaní jednotlivých období, ale nie sú duálnym zobrazením jednotlivých súm.

Vývoj základných rozpočtových vzťahov od roku 2006 podľa údajov záverečného účtu Košického samosprávneho kraja za rok 2006 a rok 2007, návrhu rozpočtu na rok 2008, upraveného rozpočtu na rok 2008 a návrhu rozpočtu Košického samosprávneho kraja na rok 2009 v tis. €:

Názov ukazovateľa	číslo riadku	Skutočnosť 2006	Skutočnosť 2007	Návrh rozpočtu 2008	Upravený rozpočet 2008	Návrh rozpočtu 2009	Rozdiel (rozpočet 2009 - upravený rozpočet 2008)
Príjmy rozpočtu KSK	1 (2+3)	115 406	123 598	134 502	143 609	147 613	4 004,00
bežné príjmy	2	114 400	120 759	120 538	129 556	133 156	3 600,00
kapitálové príjmy	3	1 006	2 839	13 964	14 053	14 457	404,00
Výdavky rozpočtu KSK	4 (5+6)	116 052	125 164	149 254	173 756	171 975	-1 781,00
bežné výdavky	5	106 788	111 658	119 359	130 348	132 659	2 311,00
kapitálové výdavky	6	9 264	13 506	29 895	43 408	39 316	-4 092,00
Bežný rozpočet	7 (2-5)	7 612	9 101	1 179	-792	497	1 289,00
Kapitálový rozpočet	8 (3-6)	-8 258	-10 667	-15 931	-29 355	-24 859	4 496,00
Príjmové finančné operácie	9 Σ 10 až 14	2 155	15 275	16 597	33 348	35 267	1 919,00
splátka z návratnej fin.výp.	10	24	7		78	119	41,00
zostatok prostr. z predch.rokov	11	1 433	312		10 435		-10 435,00
prevod prost. z peňažných fondov	12	698	1 412		2 283		-2 283,00
prijaté úvery	13	0	1 849		1 864	19 060	17 196,00
prijaté úvery od zahr. fin. inštitúcie	14	0	11 695	16 597	18 688	16 088	-2 600,00

Výdavkové finančné operácie	15 Σ 16 až 20	154	25	620	3 158	10 905	7 747,00
poskytnutie návratnej fin.výpomoci	16	66			664		-664,00
účasť na majetku	17	88	25				0,00
ostatné výdavkové fin. operácie	18	0			10		-10,00
splácanie istiny úveru	19	0		620	2 484	10 905	8 421,00
splácanie zahraničnej fin. inštitúcii	20	0					0,00

Príjmy rozpočtu Košického samosprávneho kraja dosiahli v roku 2006 sumu 115 406 tis. € (po zarátaní príjmových finančných operácií sumu 117 561 tis. €). V roku 2007 boli príjmy naplnené v sume 123 598 tis. € (po zarátaní príjmových finančných operácií v sume 138 873 tis. €), čo v porovnaní so skutočnosťou za rok 2006 predstavovalo zvýšenie príjmov o 8 192 tis. € (po zohľadnení príjmových finančných operácií o 21 312 tis. €). Ku dňu zostavenia návrhu rozpočtu boli rozpočtované príjmy v roku 2008 upravené (upravený rozpočet 2008) na sumu 143 609 tis. €, čo v porovnaní so skutočnosťou za rok 2007 predstavuje nárast o 20 011 tis. € a v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2008 nárast o 9 107 tis. €.

Výdavky rozpočtu Košického samosprávneho kraja dosiahli v roku 2006 sumu 116 052 tis. €. V roku 2007 predstavovali výdavky sumu 125 164 tis. €, čo v porovnaní so skutočnosťou za rok 2006 predstavuje nárast o 9 112 tis. €. Výdavky upraveného rozpočtu roku 2008 boli rozpočtované v sume 173 756 tis. €, čo v porovnaní so skutočnosťou za rok 2007 predstavuje nárast o 48 592 tis. € a v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2008 nárast o 24 502 tis. €.

Medziročný vývoj príjmov v tis. € podľa návrhu rozpočtu na rok 2008, upraveného rozpočtu na rok 2008 a návrhu rozpočtu na rok 2009 je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Názov ukazovateľa	Návrh rozpočtu 2008	Podiel na príjmoch v %	Upravený rozpočet 2008	Podiel na príjmoch v %	Návrh rozpočtu 2009	Podiel na príjmoch v %
Príjmy rozpočtu celkom	134 502	100,0	143 609	100,0	147 613	100,0
daňové príjmy	66 476	49,4	66 974	46,6	77 124	52,2
nedaňové príjmy	9 682	7,2	11 042	7,7	10 206	6,9
granty a transfery	58 344	43,4	65 593	45,7	60 283	40,8
Bežné príjmy	120 538	100	129 556	100	133 156	100
daňové príjmy	66 476	55,1	66 974	51,7	77 124	57,9
nedaňové príjmy	5 699	4,7	7 059	5,4	6 223	4,7
granty a transfery	48 363	40,1	55 523	42,9	49 809	37,4
Kapitálové príjmy	13 964	100	14 053	100	14 457	100
daňové príjmy	0	0,0	0	0,0	0	0,0
nedaňové príjmy	3 983	28,5	3 983	28,3	3 983	27,6
granty a transfery	9 981	71,5	10 070	71,7	10 474	72,4

V návrhu rozpočtu na rok 2009 sa príjmy rozpočtujú v sume 147 613 tis. € (v tom bežné príjmy 133 156 tis. € a kapitálové príjmy 14 457 tis. €). V porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2008 ide o nárast v absolútnych číslach 13 111 tis. € (v tom nárast bežných príjmov o 12 618 tis. € a kapitálových príjmov o 493 tis. €). Oproti upravenému rozpočtu v roku 2008 predstavuje návrh rozpočtu nárast rozpočtovaných príjmov o sumu 4 004 tis. € (v tom nárast bežných príjmov o 3 600 tis. € a kapitálových príjmov o 404 tis. €).

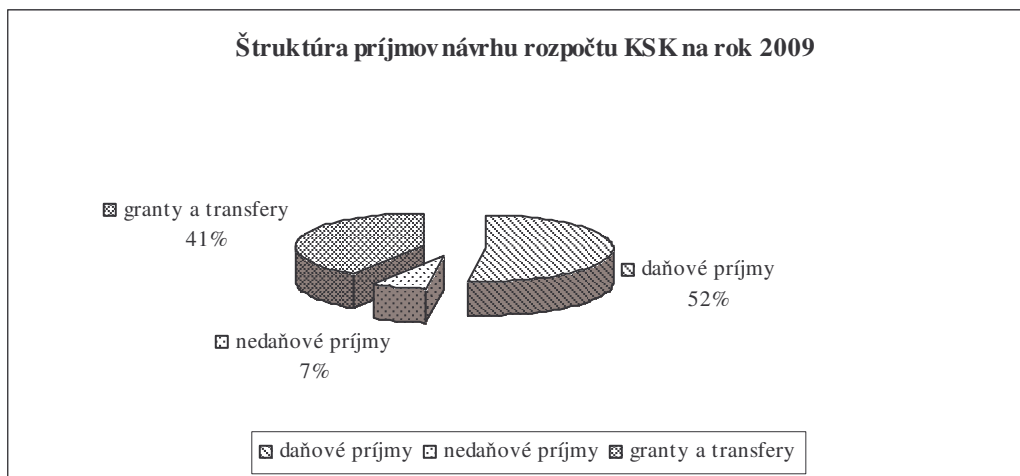
Z analýzy vývoja príjmov vyplýva, že na celkovom náraste príjmov sa v najväčšej miere podieľa nárast v časti bežných príjmov v hlavnej kategórii 100 Daňové príjmy (nárast

na podielovej dani - daň z príjmov fyzických osôb a daň z používania tovarov a z povolenia na výkon činnosti) a rozpočtovaných kapitálových príjmov v hlavnej kategórii 300 Granty a transfery (predpokladané čerpania prostriedkov ŠR SR a EÚ na vypracované projekty).

Návrh príjmov viacročného rozpočtu v tis. €:

Názov ukazovateľa	Návrh rozpočtu 2009	Podiel na príjmoch v %	Návrh rozpočtu 2010	Podiel na príjmoch v %	Návrh rozpočtu 2011	Podiel na príjmoch v %
Príjmy rozpočtu celkom	147 613	100,0	162 365	100,0	172 061	100,0
daňové príjmy	77 124	52,2	85 264	52,5	93 247	54,2
nedaňové príjmy	10 206	6,9	7 353	4,5	7 414	4,3
granty a transfery	60 283	40,8	69 748	43,0	71 400	41,5
Bežné príjmy	133 156	100	144 179	100	155 499	100
daňové príjmy	77 124	57,9	85 264	59,1	93 247	60,0
nedaňové príjmy	6 223	4,7	6 357	4,4	6 418	4,1
granty a transfery	49 809	37,4	52 558	36,5	55 834	35,9
Kapitálové príjmy	14 457	100	18 186	100	16 562	100
daňové príjmy	0	0,0	0	0,0	0	0,0
nedaňové príjmy	3 983	27,6	996	5,5	996	6,0
granty a transfery	10 474	72,4	17 190	94,5	15 566	94,0

Štruktúru príjmov návrhu rozpočtu Košického samosprávneho kraja na rok 2009 a ich podiel na celkových príjmoch návrhu rozpočtu zobrazuje nasledujúci graf:

Vývoj výdavkov v tis. € podľa návrhu rozpočtu na rok 2008, upraveného rozpočtu na rok 2008 a návrhu rozpočtu na rok 2009, ich podiel na celkových výdavkoch:

Názov ukazovateľa	Návrh rozpočtu 2008 v tis. Sk	Podiel na výdavkoch v %	Upravený rozpočet 2008 v tis. Sk	Podiel na výdavkoch v %	Návrh rozpočtu 2009 v tis. Sk	Podiel na výdavkoch v %
Výdavky rozpočtu celkom	149 254	100,0	173 756	100,0	171 975	100,0
bežné výdavky	119 359	80,0	130 348	75,0	132 659	77,1
kapitálové výdavky	29 895	20,0	43 408	25,0	39 316	22,9

V návrhu rozpočtu na rok 2009 sa výdavky rozpočtujú v sume 171 975 tis. € (v tom bežné výdavky 132 659 tis. € a kapitálové výdavky 39 316 tis. €). V porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2008 ide o nárast v absolútnych číslach o 22 721 tis. € (v tom nárast bežných výdavkov o 13 300 tis. € a kapitálových výdavkov o 9 421 tis. €). Oproti upravenému rozpočtu v roku 2008 predstavuje návrh rozpočtu pokles rozpočtovaných výdavkov o sumu 1 781 tis. € (v tom nárast bežných výdavkov o 2 311 tis. € a pokles kapitálových výdavkov o sumu 4 092 tis. €).

Návrh výdavkov viacročného rozpočtu v tis. €:

Názov ukazovateľa	Návrh rozpočtu 2009	Podiel na výdavkoch v %	Návrh rozpočtu 2010	Podiel na výdavkoch v %	Návrh rozpočtu 2011	Podiel na výdavkoch v %
Výdavky rozpočtu celkom	171 975	100,0	163 591	100,0	156 939	100,0
bežné výdavky	132 659	77,1	140 386	85,8	148 813	94,8
kapitálové výdavky	39 316	22,9	23 205	14,2	8 126	5,2

Štruktúru výdavkov návrhu rozpočtu Košického samosprávneho kraja na rok 2009 a ich podiel na celkových výdavkoch návrhu rozpočtu zobrazuje nasledujúci graf:

Prehľad rozpočtovaných finančných operácií viacročného rozpočtu v tis. € je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Názov ukazovateľa	Návrh rozpočtu 2009	Návrh rozpočtu 2010	Návrh rozpočtu 2011
Príjmové finančné operácie	35 267	22 328	7 249
splátka z návratnej fin.výp.	119	119	119
zostatok prostr. z predch.rokov			
prevod prostriedkov z peňažných fondov			
prijaté úvery	19 060	22 209	7 130
prijaté úvery od zahraničnej fin. inštitúcie	16 088		
Výdavkové finančné operácie	10 905	19 864	17 166
poskytnutie návratnej fin.výpomoci			
účasť na majetku			
ostatné výdavkové fin. operácie			
splácanie istiny úveru	10 905	18 141	15 443
splácanie zahraničnej fin. inštitúcií		1 723	1 723

V oblasti finančných operácií vo viacročnom rozpočte sú rozpočtované príjmové finančné operácie aj výdavkové finančné operácie.

Príjmové finančné operácie tvoria prevažne prijaté úvery, v roku 2009 v sume 19 060 tis. € a prijaté úvery od zahraničnej finančnej inštitúcie v sume 16 088 tis. €, v roku 2010 prijaté úvery v sume 22 209 tis. € a v roku 2011 v sume 7 130 tis. €.

Výdavkové finančné operácie sú rozpočtované na úrovni splácania istín prijatých úverov. Na rok 2009 v sume 10 905 tis. €, na rok 2010 v sume 18 141 tis. € a 1 723 tis. € zahraničnej finančnej inštitúcii. V roku 2011 je rozpočtovaných 15 443 tis. € na splátky istín úverov a 1 723 tis. € na splátky zahraničnej finančnej inštitúcii.

2. Súlad návrhu rozpočtu so zákonom o rozpočtových pravidlách a internými zásadami na zostavenie rozpočtu

Predkladaný návrh rozpočtu na roky 2009 – 2011 (viacročný rozpočet) je zostavený na obdobie troch rozpočtových rokov v súlade s § 9 ods. 1 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len “zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy”). Súčasťou viacročného rozpočtu je rozpočet na rok 2009 - zostavený na obdobie jedného rozpočtového roka, ktorý je zhodný s kalendárnym rokom. V ďalších častiach tohto stanoviska je posudzovaný rozpočet na príslušný rozpočtový rok 2009 z dôvodu nezáväznosti príjmov a výdavkov rozpočtov na roky 2000 a 2011 (§ 9 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy).

Návrh rozpočtu obsahuje programy vyššieho územného celku, t.j. výdavky rozpočtu sú rozpísané na konkrétne programy v súlade so zavádzaním tzv. „programového rozpočtovania“.

Pri zostavovaní návrhu rozpočtu a pri členení príjmov, výdavkov a finančných operácií bola dodržaná platná rozpočtová klasifikácia ustanovená Ministerstvom financií Slovenskej republiky (Opatrenie MF SR č. MF/010175/2004-42 z 8. decembra 2004, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v platnom znení).

Návrh rozpočtu sa v súlade s § 10 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy vnútorne člení na bežný rozpočet, na kapitálový rozpočet a na finančné operácie.

Bežný rozpočet roku 2009 je zostavený ako prebytkový v sume 497 tis. € a obsahuje bežné príjmy a bežné výdavky. Bežné príjmy podľa § 6 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a podľa platnej rozpočtovej klasifikácie tvoria daňové príjmy (podiel na výnose z dane z príjmov fyzických osôb a výnos dane z motorových vozidiel), nedaňové príjmy (príjmy z podnikania a vlastníctva majetku, administratívne a iné poplatky, úroky z vkladov a iné nedaňové príjmy) a granty a transfery (granty a transfery v rámci verejnej správy a prostriedky z EÚ a ŠR SR). Bežné výdavky podľa § 8 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a v súlade s platnou rozpočtovou klasifikáciou tvoria výdavky na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania, poistné a príspevok do poisťovní, tovary a služby a bežné transfery. Okrem uvedených kategórií bežných výdavkov je v rámci Úradu KSK (oddiel 0.1.1.1.7.) súčasťou bežných výdavkov aj kategória 650 Splácanie úrokov z úverov.

Prebytok bežného rozpočtu roku 2009 v sume 497 tis. € je súčasťou celkového prebytku hospodárenia.

Kapitálový rozpočet je zostavený ako schodkový v sume 24 859 tis. €. Obsahuje kapitálové príjmy a kapitálové výdavky. Kapitálové príjmy podľa § 6 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a podľa platnej rozpočtovej klasifikácie tvoria nedaňové príjmy (príjmy z predaja majetku) a granty a transfery (prostriedky z EÚ a ŠR SR). Kapitálové výdavky podľa § 8 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a v súlade s platnou rozpočtovou klasifikáciou sú rozpočtované na úrovni hlavnej kategórie 700 Kapitálové výdavky, pričom limity výdavkov na jednotlivé investičné akcie sú uvedené v prílohe rozpočtu a v súlade so Zásadami tvorby rozpočtu, rozpočtových opatrení a pravidiel rozpočtového hospodárenia KSK (ďalej len „Zásady tvorby rozpočtu KSK“) sú záväznými ukazovateľmi.

Vykázaný schodok kapitálového rozpočtu je plne krytý prijatím návratných zdrojov financovanie v sume 35 148 tis. €, konkrétne úveru od EIB (čerpanie ďalších tranží) v sume 16 088 tis. € a úverom na predfinancovanie projektov EÚ v sume 19 060 tis. €. Prostriedky z úveru EIB sú určené na investičné akcie dohodnuté v úverovej zmluve s EIB (dohodnuté projekty). Prostriedky z úveru na projekty EÚ sú určené na predfinancovanie nákladov realizovaných investičných projektov (nenávratný finančný príspevok) a na spolufinancovanie. Na základe uvedeného sú rozpočtované kapitálové výdavky v sume 35 148 tis. € plne financované z uvedených úverových zdrojov. Po zohľadnení (odpočítaní) kapitálových výdavkov financovaných z úverov je kapitálový rozpočet prebytkový v sume 10 289 tis. € (kapitálové príjmy v sume 14 457 tis. € – 4 168 tis. € kapitálové výdavky bez výdavkov financovaných z úverov).

Celkový prebytok hospodárenia po eliminácii výdavkov realizovaných z príjmových finančných operácií (z prijatého úveru od EIB a úverov na projekty EÚ) je v sume 10 786 tis. €, v tom prebytok bežného rozpočtu v sume 497 tis. € a prebytok kapitálového rozpočtu v sume 10 289 tis. €.

V roku 2009 je v podľa úverovej zmluvy s bankou Dexia banka Slovensko a.s. splátka istiny úveru na financovanie nákupu CT prístrojov v sume 616 tis. € a predpokladané splatenie časti istiny úveru na projekty EÚ v sume 10 289 tis. €. Celkom splátka istín úverov v roku 2009 je v sume 10 905 tis. €. V zmysle § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy ak je bežný rozpočet alebo kapitálový rozpočet zostavený ako prebytkový, možno prebytok príslušného rozpočtu použiť na úhradu návratných zdrojov financovania.

V súlade s vyššie citovaným ustanovením je možné uvedený prebytok hospodárenia použiť na úhradu istiny úverov. Zostatok splátok istiny úverov v sume 119 tis. € (10 905 tis. € - 10 786 tis. €) je krytý prijatou splátkou poskytnutej návratnej finančnej výpomoci Nemocnici s poliklinikou sv. Barbory Rožňava, a.s. (príjmová finančná operácia).

Finančné operácie sú súčasťou návrhu rozpočtu roku 2009 a prostredníctvom nich sa v súlade s § 10 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a podľa platnej rozpočtovej klasifikácie vykonáva príjem návratného zdroja financovania a jeho splácanie (splátka istiny úverov). Príjmové finančné operácie sú tvorené prijatým úverom od EIB, úverom na projekty EÚ a splátkou poskytnutej návratnej finančnej výpomoci Nemocnici s poliklinikou sv. Barbory Rožňava, a.s.. Výdavkové finančné operácie sú rozpočtované v položke splácania istiny tuzemského bankového úveru (úver na financovanie nákupu CT prístrojov, úver na projekty EÚ).

Miera podrobnosti spracovania návrhu rozpočtu stanovená výberom z ekonomickej klasifikácie na úrovni jednotlivých rozpočtovaných odvetví (funkčná klasifikácia),

rozpočtovanie výdavkov na programy, podprogramy, prvky, projekty, zámery, ciele a merateľné ukazovatele sú určené v Zásadách tvorby rozpočtu KSK.

Pre odvetvia 01.1.1.7 Vyššie územné celky (Úrad KSK a Správa záväzkov a pohľadávok KSK), 04.5 Doprava, 07 Zdravotníctvo, 08.2 Kultúrne služby, 09. Vzdelávanie, 10 Sociálne zabezpečenie je návrh rozpočtu zostavený v štruktúre a na úrovni výberu ekonomickej klasifikácie určenej v Zásadách tvorby rozpočtu KSK.

V návrhu rozpočtu sú výdavky rozpísané na 8 programov, 35 podprogramov, 4 prvky a 14 projektov, vrátane stanovenia zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov podľa Zásad tvorby rozpočtu KSK.

Predložený návrh rozpočtu obsahuje záväzné ukazovatele rozpočtu určené podľa Zásad tvorby rozpočtu KSK a to:

- príjem rozpočtu (vrátane príjmových finančných operácií) – rozpočtovaný na úroveň hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie je v návrhu rozpočtu uvedený v tabuľkovej časti v prílohe č. 2 „Bežné príjmy“, prílohe č. 3 „Kapitálové príjmy“ a prílohe č. 4 „Príjmové finančné operácie“,
- limit výdavkov (vrátane výdavkových finančných operácií) – rozpočtovaný pre všetky odvetvia na úroveň hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie je v návrhu rozpočtu uvedený v tabuľkovej časti v prílohe č. 16 „Bežné výdavky“, prílohe č. 17 „Kapitálové výdavky“ a prílohe č. 4 „Výdavkové finančné operácie“. Výdavky rozpočtované pre odvetvia 01.1.1.7 Vyššie územné celky (Úrad KSK a Správa záväzkov a pohľadávok KSK), 04.5 Doprava, 08.2 Kultúrne služby, 10 Sociálne zabezpečenie na úroveň kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie 610 Mzdy platy, služobné príjmy ... sú v návrhu rozpočtu uvedené v prílohe č. 7 „Rozpis rozpočtu bežných výdavkov na rok 2009 v programoch Samospráva a európske vzťahy, Podporné činnosti programov KSK, a v podprograme Metodika preneseného výkonu štátnej správy“ pre 01.1.1.7 Vyššie územné celky, prílohe č. 8 „Rozpis rozpočtu bežných výdavkov na rok 2009 v programoch Komunikácie a Doprava“ pre 04.5 Doprava, prílohe č. 9 „Rozpis rozpočtu bežných výdavkov na rok 2009 v programe Kultúra“ pre 08.2 Kultúrne služby a prílohe č. 12 „Rozpis rozpočtu bežných výdavkov na rok 2009 v programe Sociálne služby“ pre 10 Sociálne zabezpečenie,
- limit výdavkov na jednotlivé investičné akcie – rozpočtovaný samostatne na jednotlivé investičné akcie financované z vlastných zdrojov a zdrojov EIB a samostatne na plánované investičné akcie projektov z fondov EÚ je uvedený v prílohe č. 13 „Výdavky na investičné akcie financované z vlastných zdrojov KSK a zo zdrojov EIB“ a v prílohe č. 14 „Výdavky na plánované investičné projekty z fondov EÚ“ pre dva projekty na Úrade KSK a v prílohe č. 15 „Plánované investičné projekty z fondov EÚ“ pre projekty v odvetví Doprava, kultúra, Vzdelávanie a Sociálne zabezpečenie.
- limit výdavkov rozpočtu KSK na jednotlivé programy – rozpočtovaný záväzne na jednotlivé programy a nezáväzne na podprogramy, prvky a projekty je uvedený v prílohe č. 5 „Bežné a kapitálové výdavky KSK v programoch“.

Na základe vyššie uvedeného konštatujem, že Návrh rozpočtu Košického samosprávneho kraja na roky 2009 - 2011 je zostavený v súlade s §§ 9 a 10 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a v súlade so Zásadami tvorby rozpočtu KSK.

3. Posúdenie príjmovej časti návrhu rozpočtu

V návrhu rozpočtu na rok 2009 sa predpokladá, že Košický samosprávny kraj dosiahne celkové príjmy v sume 147 613 tis. €, z toho daňové príjmy v sume 77 124 tis. €, nedaňové príjmy v sume 10 206 tis. € a granty a transfery v sume 60 283 tis. €.

Z hľadiska medziročného vývoja upravený rozpočet na rok 2008 je vyšší oproti skutočnosti roku 2007 o 20 009 tis. €, návrh rozpočtu na rok 2009 je vyšší oproti upravenému rozpočtu na rok 2008 len o 4 005 tis. €.

Nárast príjmov v roku 2009 zohľadňuje vplyv vonkajšieho prostredia.

Daňové príjmy rozpočtované na rok 2009 v sume 77 124 tis. € sú tvorené z dane z príjmov fyzických osôb v sume 63 846 tis. € a z dane z motorových vozidiel v sume 13 278 tis. €.

Pri posudzovaní reálnosti rozpočtovania príjmov z dane z príjmov fyzických osôb boli použité výsledky makroekonomických prognóz Inštitútu finančnej politiky (MF SR), členov výboru pre makroekonomické prognózovanie, ako aj údaje MF SR z východísk rozpočtu verejnej správy a návrhov rozpočtu verejnej správy.

Napriek transmisii negatívneho vplyvu globálnej finančnej krízy aj na vývoj reálnej ekonomiky potvrdzujú doterajšie očakávania o pozitívnom smerovaní v hlavných oblastiach ekonomiky SR. Zlepšili sa očakávania vývoja reálneho a nominálneho HDP, zamestnanosti, nominálnych aj reálnych miezd.

„Prognóza vybraných indikátorov vývoja ekonomiky SR podľa Inštitútu finančnej politiky“ z 19.11.2008 uvádza prognózy makroekonomických ukazovateľov: rast reálnych miezd na rok 2009 za hospodárstvo v hodnote 3,9 %, rast zamestnanosti na rok 2009 v hodnote 0,1 %. Uvedené makroekonomické ukazovatele v najväčšej miere ovplyvňujú výnos dane z príjmu zo závislej činnosti.

Podľa návrhu rozpočtu verejnej správy je podiel na výnose dane z príjmov fyzických osôb pre VÚC prognózovaný na rok 2009 v sume 488 438 tis. €. Vzhľadom na doterajšie realistické prognózy MF SR, potvrdené aj Výborom pre makroekonomické prognózovanie, je možné hodnotiť predikciu výnosu dane z príjmov fyzických osôb za realistickú.

Na výpočet odhadu podielovej dane (daň z príjmov fyzických osôb) boli použité vyššie uvedené údaje o odhade výnosu dane z príjmov fyzických osôb pre VÚC a štatistické údaje k 12.11.2008. Na základe vykonaného výpočtu podľa Nariadenia vlády SR č. 668/2004 Z.z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy je odhadovaný daňový príjem z dane z príjmov fyzických osôb pre KSK v sume 67 165 tis. €. V návrhu rozpočtu je odhadovaný príjem z dane z príjmov fyzických osôb v sume 63 846 tis. €, čo vzhľadom na rozdiel v odhade možno hodnotiť ako reálny odhad.

Príjmy z dane z motorových vozidiel sú rozpočtované oproti roku 2008 (upravený rozpočet) s nárastom o sumu 5 311 tis. €. Na rozdiel od daňového príjmu z dane z príjmov fyzických osôb (podielová daň), je daň z motorových vozidiel daňou fakultatívnou, o ktorej rozhoduje samosprávny kraj prijatím VZN a tým aj reálne môže ovplyvňovať jej výber.

Vzhľadom na zmenu spôsobu platenia dane z motorových vozidiel (splatnosť za rok 2008 je v roku 2009), ako aj upravený rozpočet na rok 2008 a pozitívny vývoj v oblasti hospodárskeho rastu (investície v podnikaní) je možné predpokladať dosiahnutia príjmu z dane z motorových vozidiel v roku 2009 na úrovni 13 278 tis. € hodnotiť ako reálny.

Nedaňové príjmy sú rozpočtované na rok 2009 v sume 10 206 tis. € (nárast oproti návrhu rozpočtu na rok 2008 o 3 147 tis. €). Z uvedených príjmov sú kapitálové príjmy v sume 3 983 tis. €.

Predpokladaný nárast nedaňových príjmov je ovplyvnený prijatím nájomného z majetku, z úhrad platených občanmi umiestnenými v zariadeniach sociálnych služieb, za poskytované služby ako sú stravovanie, bývanie, zaopatrenie, z poplatkov zo zápisného a školného, za ubytovanie v domovoch mládeže, z nájomného a z predaja majetku. Vzhľadom na doterajší vývoj plnenia nedaňových príjmov a vzhľadom na použitie zásady opatrnosti pri rozpočtovaní bežných nedaňových príjmov je možné považovať odhad nedaňových príjmov za reálny.

Riziko nenaplnenia nedaňových príjmov nebude mať vplyv na vyčíslenie výsledku hospodárenia KSK, pretože v prípade nenaplnenia príjmov zo strany rozpočtových organizácií (príjmy budú mať rozpísané ako záväzný ukazovateľ) sú povinné v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy v sume nenaplnených príjmov viazať výdavky.

Kapitálové nedaňové príjmy závisia od sumy predaja prebytočného majetku KSK, ktorý nebol v návrhu rozpočtu definovaný. Reálnosť rozpočtovaných príjmov závisí od skutočnej realizácie predaja prebytočného majetku, čo je vzhľadom na doterajší vývoj najrizikovejším faktorom.

Hlavná kategória granty a transfery v sume 60 283 tis. € je tvorená z dotácií zo zdrojov EÚ a zo štátneho rozpočtu na financovanie projektov zo štrukturálnych fondov v sume 11 124 tis. €, dotácií zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov spojených s preneseným výkonom štátnej správy v sume 56 tis. €, dotácií na prenesené kompetencie štátu v odvetví školstva vo výške 48 904 tis. € a dotácií na krízové strediská a zariadenia pestúnskej starostlivosti vo výške 199 tis. €.

Prostriedky na financovanie z prostriedkov EÚ a ŠR SR je možné rozpočtovať na základe už schválených projektov a predpokladu úspešnosti predkladaných projektov. Dotácie v oblasti školstva na prenesené kompetencie je možné rozpočtovať na základe predpokladaných noriem a východísk ŠR SR pre rok 2009.

Vzhľadom na doterajší vývoj príjmov a akceptácii zásady opatrnosti je možné hodnotiť uvedené sumy za reálne.

4. Posúdenie výdavkovej časti návrhu rozpočtu

Rozpočet bežných výdavkov vo funkčnej klasifikácii **01.1.1.7 Vyššie územné celky** pozostáva z bežných výdavkov rozpočtovaných v programe č. 1. Samospráva a európske vzťahy v sume 1 878 tis. €, v podprograme 5.1. Metodika preneseného výkonu štátnej správy z programu č. 5 Vzdelávanie v sume 56 tis. € (školský úrad v rámci KSK) a v programe 8. Podporné činnosti programov KSK v sume 15 637 tis. €. Spolu v sume 17 571 tis. € (bez výdavkov spojených so splácaním záväzkov nemocníc, ktoré sú rozpočtované vo funkčnej klasifikácii 07. Zdravotníctvo v sume 651 tis. €, podprogram 8.5 Splácanie úrokov a záväzkov).

Bežné výdavky Úradu KSK sú rozpočtované v sume 9 955 tis. €, čo oproti upravenému rozpočtu roku 2008 predstavuje nárast o 1 044 tis. €, z toho v kategórii mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnanie nárast o 270 tis. €, v kategórii poisťovné a príspevok do poisťovní v sume 83 tis. €, v kategórii tovary a služby o 553 tis. € a v kategórii bežné transfery o 138 tis. €.

Na spoločné financovanie sú rozpočtované bežné výdavky v sume 4 906 tis. € (nárast oproti upravenému rozpočtu na rok 2008 o sumu 1 400 tis. €), z toho na splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úvermi a pôžičkami v sume 2 811 tis. € (+ 2 080 tis. €), na výdavky na správu majetku v sume 1 250 tis. € (- 143 tis. €) a na financovanie projektov z fondov EÚ v sume 845 tis. € (- 537 tis. €).

Pre rozpočtovú organizáciu Správa záväzkov a pohľadávok KSK sú rozpočtované bežné výdavky v sume 2 710 tis. €. Oproti upravenému rozpočtu na rok 2008 je zaznamenaný nárast o 159 tis. €.

Bežné výdavky vo funkčnej klasifikácii **04.5 Doprava** sú rozpočtované v programe č. 2. Komunikácie (Správa ciest KSK, splácanie záväzkov za stavebné úpravy ciest – PPP projekty) v sume 14 621 tis. € a v programe č. 3. Doprava (transfery pre dopravcov, príspevkov na integrovanú dopravu a rezerva na nepredvídané udalosti) v sume 11 452 tis. €, spolu v sume 26 073 tis. €.

Oproti upravenému rozpočtu roku 2008 dochádza k nárastu rozpočtovaných bežných výdavkov o sumu 1 683 tis. €, z toho pre rozpočtovú organizáciu Správa ciest KSK v sume 557 tis. €, na integrovaný dopravný systém v sume 166 tis. € (spolufinancovanie projektu s mestom Košice) a na položke rezerva v sume 1 295 tis. €. K zníženiu dochádza na položke transfery pre dopravcov v sume 336 tis. € (poskytovanie dotácie dopravcom na úhrady, ktorá vzniká z výkonov vo verejnom záujme v zmysle platnej legislatívy).

V podprograme č. 8.5 Splácanie úrokov a záväzkov programu č. 8. Podporné činnosti programov KSK sú rozpočtované bežné výdavky vo funkčnej klasifikácii **07 Zdravotníctvo** v sume 651 tis. €, z toho pre príspevkovú organizáciu NsP Spišská Nová Ves v sume 186 tis. € a na splátky Slovenskej sporiteľni za záväzky nemocníc v sume 465 tis. €.

Vo funkčnej klasifikácii **08.2 Kultúrne služby** sú bežné výdavky rozpočtované v programe 4. Kultúra v sume 7 759 tis. € (oproti upravenému rozpočtu na rok 2008 dochádza k zvýšeniu o 1 533 tis. €), z toho pre rozpočtové organizácie v sume 1 914 tis. € (-353 tis. €), pre príspevkové organizácie v sume 4 266 tis. € (+ 341 tis. €), na položku Európske hlavné mesto kultúry v sume 1 261 tis. € (v roku 2008 nerozpočtované) a rezerva v sume 318 tis. € (+ 284 tis. €).

Rozpočet bežných výdavkov vo funkčnej klasifikácii **09 Vzdelávanie** obsahuje bežné výdavky z programu č. 5. Vzdelávanie v sume 57 818 tis. € a programu č. 6. Šport v sume 664 tis. €, spolu v sume 58 482 tis. €. Oproti upravenému rozpočtu roku 2008 dochádza k poklesu o 4 215 tis. €.

Na prenesené kompetencie sú rozpočtované bežné výdavky v sume 49 302 tis. € (pokles – 5 423 tis. €). Sú limitované naplnením príjmov z bežných transferov (dotácia zo ŠR SR), ktoré sú postavené na normatívnom financovaní.

Na samosprávne funkcie sú rozpočtované bežné výdavky v sume 7 984 tis. € (pokles – 380 tis. €).

V položke rezerva sú rozpočtované výdavky v sume 532 tis. € (rozpočet bol navýšený o 164 tis. €) z dôvodu, že skúsenosti z predchádzajúcich rokov ukazujú, že v priebehu rozpočtového roka bolo potrebné upravovať rozpočet výdavkov tak v časti prenesených ako aj samosprávnych funkcií. Vytvára sa tým dostatočný priestor pre nevyhnutné úpravy rozpočtu (navýšenie) tak, aby odôvodnené úpravy pre jednotlivé subjekty nebolo potrebné riešiť znížením rozpočtov iných subjektov, čo má zabezpečiť určitú stabilitu rozpočtov. Je však potrebné zabezpečiť, aby proces uvoľňovania rezervy bol dostatočne transparentný, preukazný pri dodržaní zásady nediskriminácie, a aby nebol prostriedkom získavania neoprávnených výhod.

Rozpočet na program č. 6. Šport v sume 664 tis. Sk nadväzuje na zastupiteľstvom schválenú koncepciu rozvoja športu v KSK.

Program č. 7. Sociálne služby obsahuje rozpočet bežných výdavkov rozpočtovaných pre funkčnú klasifikáciu **10 Sociálne zabezpečenie** v sume 22 123 tis. € (oproti upravenému rozpočtu na rok 2008 dochádza k zvýšeniu o 620 tis. €), z toho pre vlastné rozpočtové organizácie v sume 14 953 tis. € (+ 308 tis. €), pre neverejné subjekty (poskytovatelia

sociálnych služieb) v sume 6 838 tis. € (+ 33 tis. €) a na položke rezerva v sume 332 tis. € (+ 279 tis. €). Zvýšenie rezervy je opodstatnené, pretože došlo k legislatívnej zmene, ktorá sa týka poskytovania a financovania sociálnych služieb (účinnosť od 01.01.2009), a preto je veľká pravdepodobnosť, že bude potrebné vykonať úpravy rozpočtu.

Rozpočet bežných výdavkov ráta v súlade s legislatívnymi opatreniami s valorizáciou plátov vo všetkých odvetviach a zohľadňuje aj predpokladanú infláciu v roku 2009. V každom programe resp. v jednotlivých odvetviach je rozpočtovaná položka s názvom „rezerva“, z ktorej bude možné, okrem iného v prípade závažnejších dopadov svetovej finančnej krízy na hospodárstvo SR a následne na príjmovú časť rozpočtu KSK riešiť úpravu rozpočtu znížením výdavkov rozpočtovaných na položke rezerva a nie priamym krátením výdavkov rozpočtovaných pre jednotlivé subjekty.

V návrhu rozpočtu Košického samosprávneho kraja na rok 2009 sú **kapitálové výdavky** rozpočtované v sume 39 316 tis. €. Oproti upravenému rozpočtu v roku 2008 sú nižšie o 4 092 tis. €. V porovnaní so skutočným čerpaním v roku 2007 sú kapitálové výdavky rozpočtované na rok 2009 vyššie o 25 810 tis. €.

Návrh rozpočtu kapitálových výdavkov na rok 2009 v porovnaní s upraveným rozpočtom na rok 2008 ráta so znížením kapitálových výdavkov v odvetví doprava (- 2 824 tis. €), zdravotníctvo (- 183 tis. €) a vzdelávanie (- 4 636 tis. €) a so zvýšením kapitálových výdavkov vo funkčnej klasifikácii vyššie územné celky (+ 389 tis. €), kultúra (+ 576 tis. €) a sociálne zabezpečenie (+ 2 586 tis. €).

Kapitálové výdavky na plánované investičné projekty v roku 2009 sú podľa zdrojov krytia rozpočtované takto:

a) financovanie z úveru z EIB	13 418 tis. €
b) financovanie z fondov EU vrátane spolufinancovania	21 916 tis. €
c) financovanie z predaja majetku KSK	3 982 tis. €

V porovnaní s upraveným rozpočtom na rok 2008 dochádza k poklesu financovania kapitálových výdavkov z úveru z EIB a nárastu financovania kapitálových výdavkov z fondov EU. Tento vývoj možno považovať za správny a pozitívny, vzhľadom na to, že prostriedky získané z fondov EU sú nenávratným zdrojom financovania.

Financovanie z fondov EU je podmienené úspešnosťou podávaných projektov a preto je možné predpokladať, že v priebehu roka 2009 bude potrebné vykonávať úpravy kapitálových výdavkov v nadväznosti na úspešnosť, resp. neúspešnosť projektov.

5. Zhodnotenie finančných operácií

Finančné operácie sú súčasťou návrhu rozpočtu na rok 2009 a sú rozpočtované v príjmovej aj vo výdavkovej časti. Príjmové finančné operácie sú rozpočtované v sume 35 267 tis. € a výdavkové finančné operácie v sume 10 905 tis. €. Vzájomné medziročné porovnanie finančných operácií nemá vypovedaciu schopnosť, pretože ide o nepravdivé príjmy a výdavky.

Príjmové finančné operácie tvorí prijatý úver od EIB v sume 16 088 tis. €, úver na projekty EÚ v sume 19 060 tis. € a splátka poskytnutej návratnej finančnej výpomoci Nemocnici s poliklinikou sv. Barbory Rožňava, a.s. v sume 119 tis. €. V návrhu rozpočtu na rozpočtový rok 2009 je úver od EIB (čerpanie tranží) rozpočtovaný na investičné akcie dohodnuté v úverovej zmluve s EIB, úver na projekty EÚ na predfinancovanie nákladov realizovaných investičných projektov v sume 18 720 tis. € (nenávratný finančný príspevok) a 340 tis. € na spolufinancovanie. Prijatá splátka poskytnutej návratnej finančnej operácie je určená na úhradu zostatku splátok istiny úverov v roku 2009.

Vzhľadom na súčasnú finančnú situáciu v Nemocnici s poliklinikou sv. Barbory Rožňava, a.s. považujem za významné riziko v príjmových finančných operáciách splátku poskytnutej návratnej finančnej výpomoci v sume 119 tis. €.

Výdavkové finančné operácie tvorí splátka istiny úveru od Dexie banky Slovensko, a.s. (úver na financovanie nákupu CT prístrojov) v sume 616 tis. € a splátka istiny úveru na projekty EÚ v sume 10 289 tis. €.

Podobne ako v predchádzajúcich rozpočtových rokoch, tak aj počas roka 2009 budú pravdepodobne vykonané úpravy rozpočtu v časti príjmových finančných operácií (prevod z peňažných fondov a použitie prípadného prebytku hospodárenia roku 2008 na základe výsledkov hospodárenia po schválení záverečného účtu KSK).

6. Zverejnenie návrhu rozpočtu

Dňa 21.11.2008 bol v súlade s § 9 ods. 3. zákona 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov „Návrh rozpočtu Košického samosprávneho kraja na roky 2009 – 2011“ zverejnený, čím bola dodržaná povinnosť, aby návrh rozpočtu samosprávneho kraja bol verejne prístupný pred jeho schválením najmenej 15 dní.

Návrh rozpočtu bol v súlade s časťou 1 písm. a) ods. 13 Zásad tvorby rozpočtu KSK zverejnený vyvesením na úradnej tabuli, ktorá je umiestnená v sídle Úradu KSK, Námestie Maratónu mieru č. 1, Košice a na internetovej stránke Košického samosprávneho kraja.

7. Záver

Stanovisko Hlavného kontrolóra KSK k rozpočtu na roky 2009 - 2011 je zamerané najmä na posúdenie súladu návrhu rozpočtu so zákonom o rozpočtových pravidlách, Zásadami tvorby rozpočtu KSK, na identifikáciu prípadných rizík a rezerv plnenia rozpočtovaných príjmov a rozpočtovaných výdavkov, ako aj hospodárnosť a efektívnosť rozpočtovaných finančných prostriedkov.

Rozpočtovaním rezerv vo všetkých odvetviach sa vytvára priestor pre nevyhnutné úpravy rozpočtu tak, aby tieto odôvodnené úpravy pre jednotlivé subjekty nebolo potrebné riešiť úpravami rozpočtov iných subjektov, čím sa zabezpečí stabilita rozpočtov. V tejto súvislosti je však nevyhnutné zabezpečiť, aby proces uvoľňovania rezervy bol dostatočne transparentný.

V prípade naplnenia rizika nesplatenia splátky návratnej finančnej výpomoci Nemocnicou s poliklinikou sv. Barbory Rožňava, a.s. v roku 2009 v sume 119 tis. € je nutné v rámci úprav rozpočtu zabezpečiť zvýšenie prebytku rozpočtu, ktorý je možné v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy použiť na úhradu návratných zdrojov financovania.

Posúdením štruktúry a dodržania podmienok pre vykázanie prebytku, vyrovnanosti, resp. schodku, miery podrobnosti spracovania návrhu rozpočtu a rozpisania výdavkov na programy konštatujem, že Návrh rozpočtu Košického samosprávneho kraja na roky 2009 - 2011 je zostavený v súlade s §§ 9 a 10 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade so Zásadami tvorby rozpočtu KSK.

Odporúčam využiť závery z tohto stanoviska k návrhu rozpočtu Úradom KSK v rozpočtovom hospodárení - v procese rozpisu rozpočtu a úprav rozpočtu, ako aj v procese zostavovania rozpočtu na nasledujúce rozpočtové roky.

Predkladaný návrh rozpočtu Košického samosprávneho kraja na roky 2009 - 2011

odporúčam schváliť

V Košiciach dňa 24.11.2008

JUDr. Vojtech Farkaš
Hlavný kontrolór KSK